

VOLITVE

Kaj hočejo ženske z listo neodvisnih?!

»Le tisto, kar ni zajeto v noben program strank, ampak gre za vprašanja, ki jih obravnavamo kot marginalna ali jih celo ignoriramo,« nam je v pogovoru za JAVNO TRIBUNO, med drugim rekla mag. DAŠA BOLEKOSMAČ.

»So pa ključna, če res želimo postati sodobna humana družba, katere ekonomija bo učinkovita in v kateri bo družina srečna.«

Vsi se, denimo, zavzemamo za demokracijo in človekove pravice. Toda malo kdo pri tem misli na pravice žensk in otrok. Vsi so za novo, drugačno družbo, a komaj kdo se vpraša, kje bodo v tej družbi pristale ženske. Ali spet med štirimi stenami? Prepričujemo nas, da lahko učinkovito gospodarstvo in srečno družino uresničimo le tako, da gredo ženske domov. Tako kot hočejo nekateri danes urejati stvari, bodo iz moških naredili robote ekonomije, iz žensk pa stroje za rojevanje, vzgojo in domačo oskrbo. Me pa pravimo, kakšne človekove pravice so to, ko polovico prebivalstva (toliko je namreč žensk) predpisuje, kako se mora obnašati in kaj mora delati. Denimo pri podaljšanju porodniškega dopusta je že v naprej jasno, kdo bo ostal doma. Očeta kot da ni. Kako bo potem intelektualka ali strokovna delavka uspešna, če boš na njej gradil starševstvo, skrb za otroka in družino. In tako namreč, da bi bila zadovoljna doma in v službi, ženska je izčrpana in hoče kaj kmalu v pokoj. Tudi do moških smo nepravilni, saj mu že v naprej dmo vedeti, da je edini sposoben za

ženske v parlamentu prispevati svoj delež tako, da bomo lahko delavke in matere, brez slabe vesti in prekomernega naprežanja.

Volitve so torej priložnost, da odločneje posežemo v družbeno dogajanje in jih poskušamo premakniti na novi tir, to pa pomeni sodelovati pri volitvah, kandidirati, prevzemati odgovorne dolžnosti in naloge.

Delovale bomo nadstrankarsko in se zavzemale – za tržno gospodarstvo, ki mora postati le sredstvo za boljše zadovoljevanje človekovih potreb, torej človek kot posameznik mora biti v ospredju.

– Za socialni program – trdijo namreč, da ni denarja za vrtce, gospodinske servise, obrate družbene prehrane. To seveda, ni res. Denar je! Toda največ ga zapravimo za slabo gospodarjenje, za pogolten državni aparat in vojsko. Ker naše politične veljake skrbi upadanje števila rojstev, so si najprej umislili prebivalstveno politiko. Pri tem pa so pozabili, da je treba poskrbeti najprej za blagostanje vseh in vsakogar, potem pa se bodo ljudje prav gotovo sami odločali tudi za več otrok. Zato bomo še naprej naspro-

Na listi neodvisnih kandidirajo v 1. volilni enoti Marija CIGALE – sociologinja, Boža NAPRET – študentka, dr. Dunja OBERSNEL-KVEDER – zdravnica, Lucija ŠINKOVEC-UŠAJ – odvetnica, Romana ŽEFRAN – kmetica; v 2. volilni enoti Liana KALČINA-SRHOJ – pedagoginja, Katarina OVCA-SMRKOLJ – kmetica, Vekoslava RAK – upokojenka, Gordana ŠIŠKO – ekonomistka;

v 3. volilni enoti Simona FAJFAR – študentka, Irena JUNKAR – novinarka, dr. Mateja KOŽUH-NOVAK – zdravnica, Ivanka MILOVANOVIĆ – upokojenka, dr. Mojca STEGNAR – biologinja; v 4. volilni enoti Joža MIKLIČ, Ela VIDIC, Lojzka POTRČ – socialna delavka, Zvonka FALTNER.

Imajo tudi svojo listo za družbenopolitični zbor občine Slovenska Bistrica.

v proizvodnjo, ne vidimo pa še drugih njegovih potreb. Moramo priznati, da nas ta navidezna bližnjica, ženske domov, moški pa v proizvodnjo, ne pelje nikamor. Ta družba mora končno spoznati, da je ženska le posameznik v družbi in doma v družini. Ali, če hočete, ženska mora bodisi v poklic ali v javnem življenju postati enakovredna moškemu, družina pa je skupek posameznikov – torej oče in mati, oziroma mož in žena naj bi družno podpirala štiri vogale hiše in ne le ona, kot je to bilo doslej v praksi zaznavno.

Ker tako proklamirana enakopravnost ni uresničena, hočemo

tovale predlogom, da se omejujejo pravice žensk v zvezi s splavom.

Zahtevamo tudi ustanovitev medresorske vladne komisije, ki bo bdela nad uresničevanjem enakopravnosti žensk na vseh področjih. V Evropi se s tako imenovano žensko problematiko ukvarjajo številna ministrstva, komisije, tudi mi bi se lahko zgledovali po njih.

Skratka, ženske hočemo, da bi našo novo uspešno postindustrijsko družbo tudi humano oblikovali, da bi v nji vsi skupaj živeli človeka vredno življenje. Zase pa zahtevamo dejansko enakopravnost in enake možnosti v življenju, ne le na papirju.

Cenejše pohištvo v Medvodah

V naši občini imamo poleg številnih Iskrinih tovarnov težke kovinske industrije, bogate tekstilne proizvodnje in še množice drugih tovarnov tudi tovarno pohištva SORA v Medvodah. Ta manjša, vendar spretna in prodorna tovarna je že v svojem 40-letnem delovanju, ki ga je pred nedavnim praznovala, marsikaj doživela. V zanimivi zgodovini je zabeležen tudi požar v lakirnici, ki je uničil stare obrate. Od tedaj dalje je spremenila proizvodni program, ki ga delno prenovljenega še sedaj proizvaja. Poleg tega pa skrbi tudi za razvoj novih programov. Poseben premik je občuten zadnjih pet let, ko je prešla iz serijskega kosovnega programa na sestavljeni program. Slednji je zahteval povsem drugačno organizacijo celotnega poslovanja od tehnološke priprave do obdelave trga.

Pred dvema letoma pa so se v SORI odločili razširiti obseg prodaje v lastnem salonu. Tako sedaj lahko tam kupimo pohištvo, ki ga izdelujejo v Medvodah, ob tem pa še praktično vse drugo od predsobnih elementov, preko spalnic do kuhinj, ki zahtevajo posebno ponudbo. Pred kratkim pa so povečali ponudbo še z vrati in okni, stenskim oblogami, balkonskimi ograjami in podobnim gradbenim pohištvom najbolj zanimivih slovenskih proizvajalcev. Seveda pa so konkurenčne sedežne garniture ali kuhinjski kotli tudi iz najboljših proizvajalcev iz sosednje republike.

SORA ima zanimiv proizvodni program, kar dokazujejo tudi naročila, ki so zapolnila proizvodno prav do letošnjega junija, kar je edinstven primer v pohištveni industriji. Kdor naroči in seveda plača pohištvo ob naročilu, mu proizvajalec zagotavlja enake cene. Res pa je, da se v vhodni strohi tudi v lesni industriji večajo. Doslej so rastle cene osnovne surovine – iverice, se-

daj pa že prehitvejo z indeksi povečanja okovje, embalaža, transportni stroški. Seveda pa je svoje prispevale tudi naša še vedno predraga družbena režija, ki zahteva kar 29% davka na vsak kos pohištva!

Tako na koncu ostane glavnemu zaslužnemu za izdelek – proizvajalcu le tiha želja, da bo vsaj likviden, in da bo sredi meseca, ko čakajo delavci na kuverto, kak dinar več ali pa, zadnje čase, da plača vsaj bo.

Ni pa vse tako črno kot je videti, saj je tovarna ravno toliko velika, da se lahko hitro prilagodi zahtevam tržišča. Prav februarja so dobili ponudbo za izvoz, pa še malce bolje plačan kot je sicer bila doslej praksa.

Težava pa je, kako narediti vse, kar je naročeno. Januarja so močno zaostali v proizvodnem načrtu, ker je bilo skoraj 40% ljudi na bolniškem. Hudi prehladi niso nobenemu prizanesli in je bila tovarna pol meseca skorajda prazna. Zato pa sedaj poskušajo v popoldanskem času, ob sobotah, pa tudi ob nedeljah nadoknaditi zamujeno. So optimisti, saj jim tuji trg, pa tudi jugoslovanski, priznava kvaliteto, posrečen program, pa tudi poslovnost.

Brez premišljevanja pa so se sredi februarja odločili kljub lastnim likvidnostnim težavam en dan delati brezplačno, celoten zaslužek pa nameniti sosedom v COLORJU, ki jih je doletela podobna nesreča kot njih pred leti – požar.

Medvoška solidarnost je že znana in tradicionalna. Krajanji, pa tudi oni, ki se od drugod vozijo na delo v Medvode, razumejo, da mora kraj živeti skupaj, se razvijati; sosedje pa si morajo med seboj pomagati. Pač po sposobnostih in močeh, ki jih posamezno podjetje ali posameznik zmorejo. To pa je tudi jamstvo za lepši pogled v bodočnost. Kljub črnim napovedim.

T. S.

Šport v Ljubljani in v Šiški po novem

Samoupravna telesnokulturna skupnost ne deluje več – njeno operativno delo je prevzela Zveza telesnokulturnih organizacij naše občine. Športna srenja v Ljubljani tako po 15 letih izgublja SISE in zopet išče nove organizacijske oblike.

O novi obliki delovanja športnih organizacij je bilo precej sestankov. Med funkcionarji in med profesionalnimi delavci v športni sferi.

Športna aktivnost pa teče dalje. Podobno kot pred letom 1974, ko smo ustanavljali množice SIS in kot danes, ko teh SISov ni več.

Tudi v športnih dejavnostih je politika naredila svoje. Gotovo je bilo tudi kaj pozitivnega, vendar tako kot z uvedbo SISov se ni še nikoli prej razbohotila administracija. Slednja je rodila nove potrebe po dodatnih kadrih, ki so se borili s papirji. Točno po Petrovem načelu.

Številni navdušenci v športni dejavnosti so velikokrat na raznih sestankih, skupščinah ZTKO, SIS, zborih izvajalcev, porabnikov, letnih konferencah, na skupščinah družbeno političnih skupnosti, v sredstvih javnega obveščanja ... opozarjali, da administrativci vodijo politiko telesne kulture (športa), da sredstva iz prispevka za šport prehajajo drugim in ne le za potrebe športa. Zahtevali so več denarja za predšolske otroke, za športne aktivnosti v osemletkah, srednjih šolah, skratka za strukture porabnikov, ki se ne ustvarjajo lastnih dohodkov. Zdrav otrok bo namreč mladinec, zdrav mladinec pa bo laže in uspešnejše študiral ali pa delal na delovnem mestu. Na to pozabljamo.

Športna aktivnost je pri nas vedno podcenjena; če analiziramo, na katerem mestu se redno pojavlja (redno na zadnjem!), ko naštevamo SISE – družbene dejavnosti, je šport z levico odstranjen in podcenjen. Podobno tudi učitelji telesne vzgoje. Le redki so se zamislili, ko so prebrali analize zdravniških pregledov otrok in iskali rešitev v gibanju (športu), v redni športni aktivnosti ali morda celo da bi v vseh šolah posvetili telesni vzgoji več pozornosti.

In kaj nam obljublja predvidena reorganizacija na mestnem nivoju, ki vpliva tudi na delo po občinah v Ljubljani.

Sredstva, ki se natekajo iz prispevka za telesno kulturo, tudi v bodoče ostanejo namenjena športu. Torej po tej plati, zagotavljajo mestni možje, se ni bati, da bi športni dinar prešel kam drugam. Športni objekti v Ljubljani bodo v bodoče načrtneje prejemali investicijsko vzdrževalni dinar, pa tudi

osebni dohodki za profesionalni kader je zagotovljen. Vse iz proračuna upravnega organa SM Ljubljana. Da bo stroki zadoščeno, bo ODBOR ZA ŠPORT spremljal uresničevanje politike odločitev, dajanja mnenj in predlogov za področje športa ... Ob tem se postavlja vprašanje dvojnosti, saj deluje v Ljubljani tudi Zveza za telesno kulturo mesta Ljubljana, ki povezuje občinske ZTKO, slednje pa občinska športna društva.

Upravni organ mesta je prevzel številne naloge. Črnogledi pričakujejo, da bodo sicer dosedanja športni delavci SISA ali ZTKOjev sebi že našli delo z novo kopico papirjev in s tem upravičili obstoj telesa. Nasprotna stran pa ugotavlja, da je še vedno preveč administriranja in premalo operativnega dela po vrtcih, šolah, društvih. Spet bomo izgubili številne ure časa z usklajevanjem že dogovorjenih pravil igre. Mestni upravni organ (športna sfera) si je že postavil v delovni program ob ostalem tudi zanimive programske točke kot svoje področje dela: velike mednarodne prireditve (evropska in svetovna prvenstva, pokali), mednarodno sodelovanje, skrb za športne objekte v mestu, financiranje vrhunskega športa (prvoligaške ekipe in kategorizirani športniki), zdravstveno varstvo športnikov, sredstva občinske specifikne na osnovi programov po občinah ...

Športni aktivisti niso zadovoljni s tako razporeditvijo kompetenc, saj tudi doslej niso bili v celoti zadovoljni z delom mestnega SISA, ki si je prisvajal posamezne prvine športnega dela, ki zvenijo vabljivo. Obstaja občutek in seveda nezaupanje, da ne bo z ukinitvijo SIS nič novega v vsebinskem pogledu, le imena se bodo zamenjala. Seveda pa so mišljenja različna; nekateri so vedno »za« spremembo, če le slutijo, da se bo kaj obrnilo na bolje. Leto 1990 je prehodno. Že kmalu bodo volitve, praktično v vseh strukturah, nivojih. Tudi šišenska športna organizacija načrtuje aprila volilno konferenco. Do tedaj pa lahko pričakujemo, da bo vsaj kakšna pomembnejša dilema razrešena. Denarja pa je tako bilo vedno dovolj ...

T. Simončič

16. marca izide IZREDNA VOLILNA ŠTEVILKA

EKOLOŠKA STRAŽA • EKOLOŠKA STRAŽA • EKOLOŠKA STRAŽA • EKOLOŠKA STRAŽA • EKOLOŠKA STRAŽA

POŽAR V COLORJU

Ekološka bomba

Medvodčani so bili pretreseni in šokirani. Šok in katastrofo so si sicer vsi že dolgo zamišljali in vedno znova upali, da je ne bodo nikoli doživeli.

In vendar. Z visokim plamenom je zagorel (in pogorel) colorjev obrat sinteze, kjer vedno bedijo in prežijo na vsak morebitni plamenček, ki bi lahko poskočil v ogenj.

Obrat sinteze, nekaj deset metrov visok, dominanten objekt v Colorjevem napisom nad zeleno krajino, se je sesul, kot bi bil sestavljen iz lego kock.

Še bolj šokantno je dejstvo, da požara kljub vsej tehnološki opremljenosti in kljub množični pomoči gasilcev, kar nekaj ur ni bilo mogoče pogasiti.

In žalost. V očeh Colorjevcev so bile solze, na obrazih drugih opazovalcev požara pa groza in strah, ter neizrečeno vprašanje: »kaj bo, če bo plamen zajel še ostale obrate?«

Srečen dan v nesreči bi lahko rekli. Nenavadno brezvetrje nad Medvodami je omogočilo, da se je oblak dima dvignil visoko v ozračje, da je bilo mogoče s jasno dim videti iz Kranja, Ljubljane ... Srečno naključje, znanje in požrtvovalnost gasilcev, so bile osnove za obvarovanje kraja še pred hujšo katastrofo.

V tem primeru ni več pomemben vzrok požara, temveč dejstvo, da do njega sploh lahko pride in seveda vprašanje, ki se hote zastavlja: »Ali je kdo sploh že razmišljal, da lahko pride do takšne katastrofe; ali je kdo kdaj razmišljal, da bi se lahko vnele tudi zaloge surovin v obratih, v skladišču in na dvoriščih; ali bi sodi vnetljivih snovi lahko frčali tudi po Medvodah in okolici ...?«

Katastrofalen požar v Colorju sploh ni več opozorilo, ampak preprosto dejstvo – to je grožnja človeku in okolju. Ob tem je veliko čeev in malo odgovorov, ki jih bo treba prej ali slej dati ljudem.

V tem zapisu ne moremo mimo izjemne človeške požrtvovalnosti: poleg skoraj celotne Ljubljanske poklicne gasilske brigade, so bili v Colorju tudi poklicni in prostovoljni gasilci iz širše okolice Medvod, Kranja, Škofje Loke, Kamnika, Grosupljega, Vrhnike ... Požar so gasili z vodo, saj je bilo treba naprave, ki so gorele tudi ohlajati. Ker so kmalu porabili vodo iz cistern, pa tudi hidrantno omrežje ni zadostovalo, so morali vodo črpati iz Sore in jo dovažati iz drugih vodovodnih napeljav.

Foto in besedilo: Brane Praznik

